

Quảng Trị

NĂM THỨ HAI

SỐ: 339

Chủ nhật

7/6/2026

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH QUẢNG TRỊ
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG TRỊ

● Email: baoquangtri@gmail.com
● www.baoquangtri.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Bức tranh đồng quê trong phố

Xem bài trang 6

TRANG 3

Để trẻ em an toàn
trong môi trường nước

Hành trang số

cho học sinh miền núi

TRANG 7

Sống là cho đi...

Hôm tôi cùng Phó Chủ tịch Hội Cựu chiến binh (CCB) tỉnh Hoàng Xuân Vinh và những người lính Thành Cổ Quảng Trị ghé thăm ông Đoàn Xuân Luyến (SN 1956), quê quán xã Triệu Long, huyện Triệu Phong cũ (nay là xã Ái Tử), trò chuyện với mọi người, ông dường như “quên” mình là doanh nhân. Ông trở lại nguyên vẹn đúng “chất lính” với kỷ ức một thời trận mạc. “Để có được ngày hôm nay, tôi đã nhận rất nhiều: Là sự hy sinh của đồng chí, đồng đội; tấm áo, nắm cơm người dân san sẻ, chở che; sự bao dung từ quê hương, đất nước... Vậy nên còn sức khỏe, tôi vẫn tiếp tục cống hiến. Sống là để cho đi...”, ông Đoàn Xuân Luyến chia sẻ.

“Gia tài” người lính trận của cựu chiến binh, doanh nhân Đoàn Xuân Luyến
- Ảnh: T.L

Hành trang người lính

Trong căn phòng làm việc của CCB, doanh nhân Đoàn Xuân Luyến, Chủ tịch Hội đồng thành viên kiêm Giám đốc Công ty TNHH Thương mại số 1 Quảng Trị, ở nơi trang trọng nhất, ông cất giữ một “gia tài” nhỏ của người lính trận: Chiếc ba lô bạc màu thời gian, tấm chăn mỏng giữ ấm nơi chiến hào ngập lụt trong những ngày chốt giữ Thành Cổ ở mặt trận cánh Đông, mảnh vải dù pháo sáng của một người mẹ quê khoác vội cho mình giữa hai trận đánh, một chiếc bát B52, cái bi-đông đựng nước uống, cây đèn pin đồng hành đêm đêm lên trực chốt chờ địch...

Mỗi lần khách quý đến thăm, CCB Đoàn Xuân Luyến lại mang “gia tài” người lính trận ra “khoẻ”. Ông giới thiệu cho khách “lý lịch” từng kỷ vật. Ông kể với khách như tự nhắc nhở mình đừng quên quá khứ. Đất nước hòa bình, phần vinh, phát triển như ngày hôm nay, thế hệ những người lính như ông đã cống hiến trọn tuổi thanh xuân vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc. Rất nhiều đồng đội của ông từ khắp mọi miền đất nước đang nằm lại trên mảnh đất

Quảng Trị chưa về.

Mười tám tuổi, ông tham gia du kích, làm liên lạc cho các đơn vị bộ đội chủ lực. Trong mùa hè đỏ lửa năm 1972, xã Triệu Long quê ông thuộc mặt trận cánh Đông với nhiệm vụ đánh địch bảo vệ vòng ngoài, chi viện Thành Cổ Quảng Trị. Tham gia chốt giữ mặt trận cánh Đông có Trung đoàn 27 (Trung đoàn Triệu Hải), Sư đoàn 320B, Quân đoàn 1. Từ vị trí liên lạc, chàng lính trẻ Đoàn Xuân Luyến trưởng thành qua hàng loạt trận đánh trong đội hình Trung đoàn 27 anh hùng.

Hành trình kiến tạo

Nhắc đến doanh nhân Đoàn Xuân Luyến, rất nhiều người nhớ về ông, người lính Cựu Hồ sau hòa bình trở về quê hương. Từ hai bàn tay trắng, bằng ý chí, bản lĩnh thép và khát vọng làm giàu đã dựng xây nên một cơ đồ bề thế là Công ty TNHH Thương mại số 1 Quảng Trị với 3 cơ sở lớn: Nhà máy sản xuất chế tạo kết cấu thép, Nhà máy sản xuất tôn xốp-xà gỗ Đại Long và chuỗi hệ thống các cửa hàng bán lẻ rộng khắp toàn tỉnh.

Tiếp xúc với ông, tôi cảm nhận triết lý kinh doanh của ông khá lạ-“Cho mọi người, vì mình”. Thắc mắc hỏi, ông giải thích đơn giản: Cho mọi người là tìm mọi cách, bằng mọi giá tạo ra thật nhiều việc làm ổn định, giúp người lao động yên tâm cống hiến, ra sức thi đua lao động, sản xuất. Khi tập thể người lao động vững mạnh, họ toàn tâm, toàn lực gắn bó với mình, vì mình, vì công ty. “Lợi nhuận được bao nhiêu, ngoài bảo đảm đời sống cho người lao động, tôi tập trung tái đầu tư sản xuất, kinh doanh. Tài sản công ty không phải của riêng tôi mà hoàn toàn thuộc về mọi người”, ông Đoàn Xuân Luyến chia sẻ.

Chị Nguyễn Thị Hiền, Phó Bí thư Chi bộ, Chủ tịch Công đoàn Công ty TNHH Thương mại số 1 Quảng Trị tâm sự: “Tôi làm việc tại công ty hơn 20 năm. Tất cả mọi người ở đây đều xem công ty là ngôi nhà thứ hai của mình. Chủ nhà như một người anh, người cha, người chú. Cái chất lính “dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm” từ giám đốc truyền lửa cho chúng tôi, nên ai cũng tâm huyết và sẵn sàng cống hiến

sức lực cũng như trí tuệ cho công ty. Ngôi nhà vững chắc, chủ nhà sống hòa đồng, nhân ái, nhân văn thì con cháu mới đoàn kết, ngoan hiền”.

Năm 2025, tổng doanh thu Công ty TNHH Thương mại số 1 Quảng Trị đạt 312 tỉ đồng, nộp ngân sách nhà nước gần 2 tỉ đồng, bảo đảm đời sống ổn định cho 200 lao động với mức lương bình quân 8 triệu đồng/tháng. Ngoài ra, công ty còn bảo đảm đầy đủ các chế độ, chính sách đối với người lao động, như: Đóng bảo hiểm xã hội trên 2 tỉ đồng, phụ cấp ăn ca trên 582 triệu đồng, thanh toán chế độ ốm đau, thai sản hơn 150 triệu đồng... Gần 17 tỉ đồng tiền lương và các chế độ khác thực hiện đầy đủ mỗi năm là minh chứng cho cam kết của Giám đốc Đoàn Xuân Luyến với người lao động. Không phải ngẫu nhiên mà Công ty TNHH Thương mại số 1 Quảng Trị được vinh danh là “Doanh nghiệp tiêu biểu vì người lao động”.

Thực hiện chiến lược mở rộng kinh doanh, năm 2025, công ty tiếp tục đầu tư 8,835 tỉ đồng cho cả 2 lĩnh vực sản xuất và kinh doanh thương

mại; trong đó xây dựng 2 showroom bán lẻ 4 tỉ đồng, mua các loại máy móc, thiết bị 2 tỉ đồng, đầu tư phương tiện vận tải 2,835 tỉ đồng...

Và sự tri ân

Ông Đoàn Xuân Luyến đưa chúng tôi về quê hương ông ở Triệu Long, cũng là chiến trường xưa nơi ông từng tham gia chiến đấu trong đội hình Trung đoàn 27 thuộc mặt trận cánh Đông mùa hè đỏ lửa năm 1972. Tại làng Phương Ngạn, hiện nay có Quần thể di tích lịch sử Khu tưởng niệm và Đền thờ 2.500 liệt sĩ Trung đoàn 27 mà trong tâm thức CCB Đoàn Xuân Luyến luôn xem đó là “Nghĩa trang không bia mộ”, là “Ngôi nhà chung” của đồng đội, đồng chí mình. Thấp nèn tâm hương tưởng nhớ đồng đội, ông nhẹ đọc những câu thơ của nhà thơ Nguyễn Việt Á, cũng là một người lính Trung đoàn 27: “Mẹ ơi vì nước vì non/ Mất con nhưng Tổ quốc còn hôm nay/Đất thiêng Quảng Trị sum vầy/Con xin ở lại nơi đây chẳng về...”

“Sống là để sẻ chia” trở thành triết lý sống và kinh doanh của doanh nhân Đoàn Xuân Luyến. Trong trái tim ông, thành công ngày hôm nay chưa bao giờ thuộc về riêng mình. Mỗi bước doanh nghiệp trưởng thành luôn nặng ân tình đồng đội đang nằm lại chiến trường hay những thương binh mang trên mình đầy thương tích chiến tranh, những đứa trẻ di chứng chất độc da cam từ bố mẹ... Nghĩa tình đồng đội trở thành điểm tựa tinh thần vững chắc, ngọn lửa ấm tâm hồn ông, giúp ông không ngừng lan tỏa tấm lòng nhân ái đến cộng đồng. Tổng số tiền từ thiện và an sinh xã hội mà CCB Đoàn Xuân Luyến trực tiếp vận động, đóng góp và tổ chức thực hiện đến nay lên đến 3,3 tỉ đồng.

NGÔ THANH LONG

Thăm Nhà máy sản xuất chế tạo kết cấu thép của cựu chiến binh Đoàn Xuân Luyến - Ảnh: T.L

“Từ bản lĩnh thép nhưng cũng đầy tính nhân văn của người lính Cựu Hồ, doanh nhân Đoàn Xuân Luyến đã biến quyết tâm thành hành động, ngoài thành công trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh, doanh nhân Đoàn Xuân Luyến luôn chú trọng đến hoạt động tri ân đồng chí, đồng đội mình và các anh hùng liệt sĩ... tiếp tục sứ mệnh lan tỏa những giá trị nhân văn, làm đẹp thêm vùng đất, con người Quảng Trị anh hùng”, Phó Chủ tịch Hội CCB tỉnh Quảng Trị Hoàng Xuân Vinh chia sẻ.

● **P.V:** Một trong những thành công lớn của dự án chính là sự tham gia tích cực từ trẻ em đến phụ huynh, giáo viên, cộng đồng, chính quyền địa phương, sở, ngành... với những vai trò khác nhau xuyên suốt quá trình triển khai. Và có lẽ, chưa nhiều dự án dành cho trẻ em có được sự chung sức đó. Bà đánh giá như thế nào về "sức mạnh tổng hợp" này?

- Bà Đặng Thị Hải Yến: "Sức mạnh tổng hợp" chính là sự phối hợp liên ngành, đa thành phần với sự tham gia của gia đình, nhà trường, chính quyền địa phương, các cơ quan, đoàn thể, sở, ban, ngành chuyên môn; các hoạt động từ dạy bơi, giáo dục an toàn nước đến truyền thông nâng cao nhận thức cộng đồng được triển khai đồng bộ. Tất cả đã góp phần tạo nên "sức mạnh tổng hợp" giúp nâng cao hiệu quả, mở rộng độ bao phủ và bảo đảm tính bền vững của các hoạt động can thiệp. Điều này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong công tác phòng, chống đuối nước trẻ em, bởi đây là vấn đề không thể giải quyết bằng một giải pháp hay một chủ thể đơn lẻ mà đòi hỏi sự toàn diện.

"Sức mạnh tổng hợp" này còn giúp tăng hiệu quả sử dụng nguồn lực. Khi phối hợp, các nguồn lực, như: Nhân lực, kinh phí, cơ sở vật chất và mạng lưới triển khai được tận dụng hiệu quả hơn, tránh chồng chéo hoặc bỏ sót đối tượng. Sự tham gia của nhiều cấp, nhiều ngành giúp hoạt động phòng, chống đuối nước tiếp cận được nhiều nhóm trẻ em hơn, đặc biệt ở vùng khó khăn, vùng có nguy cơ cao, nơi một tổ chức đơn lẻ khó đủ nguồn lực để triển khai. Đặc biệt, khi chính quyền, trường học, cộng đồng và phụ huynh cùng tham gia ngay từ đầu, hoạt động không còn phụ thuộc hoàn toàn vào dự án hay nhà tài trợ. Sau khi dự án kết thúc, địa phương có khả năng tiếp tục duy trì mô hình, huy động nguồn lực và chủ động lồng ghép vào chương trình thường xuyên.

● **P.V:** Hợp phần dạy bơi là trụ cột chính của dự án và đã đạt được kết quả rõ rệt trong việc mở rộng tiếp cận và nâng cao kỹ năng bơi cho học sinh. Xin bà chia sẻ cụ thể hơn về thành quả quan trọng này?

- Bà Đặng Thị Hải Yến: Dạy bơi chính là yếu tố cốt lõi trong 3 hợp phần chính hoạt động của dự án, bởi đây là hoạt động can thiệp trực

Để trẻ em an toàn trong môi trường nước

Suốt nhiều năm gắn bó với mảnh đất Quảng Trị, dự án bơi an toàn Swim for life (SFL) đã góp phần giúp các bậc phụ huynh, nhà trường và cộng đồng với bớt phần nào nỗi lo đuối nước. Tuy nhiên, vẫn còn đó rất nhiều trở ngại của đội ngũ những người làm dự án để làm sao ngày càng ít đi và tiến tới không còn những tin tức đau lòng về các vụ đuối nước thương tâm. Phóng viên (P.V) Báo và phát thanh, truyền hình Quảng Trị đã có cuộc trao đổi với bà Đặng Thị Hải Yến, Quản lý dự án bơi an toàn SFL tại tỉnh Quảng Trị để thấu hiểu hơn nỗ lực này.

Đại diện dự án bơi an toàn Swim for life cùng nhà tài trợ, chính quyền địa phương khảo sát cuối kỳ một lớp dạy bơi an toàn do dự án tài trợ - Ảnh: NVCC

tiếp giúp trẻ em có kỹ năng sinh tồn để tự bảo vệ mình trước nguy cơ đuối nước. Từ việc dự án hỗ trợ xây lắp 2 bể bơi di động tại 2 trường tiểu học trong những ngày đầu tiên thực hiện dự án vào năm 2014, với số lượng học sinh ban đầu theo học bơi là 407 em. Đến nay, chúng tôi đã hỗ trợ giúp cho gần 20.000 trẻ em của tỉnh Quảng Trị được học bơi từ nguồn kinh phí tài trợ của tổ chức Golden West và nguồn huy động viện trợ từ Tổ chức chiến dịch Vì trẻ em không thuốc lá Hoa Kỳ (CTFK).

Một điều tuyệt vời (từ kết quả đã đạt được qua mở rộng cơ hội tiếp cận chương trình dạy bơi tới nhiều địa phương) là không chỉ có gần 20.000 trẻ em biết bơi nhờ tham gia dự án, mà còn tạo điều kiện thúc đẩy sự đóng góp kinh phí của phụ huynh để gần 2.500 học sinh tham gia học bơi theo hình thức phụ huynh đồng chi trả. Địa bàn dự án đã mở rộng cơ hội tiếp cận học bơi an toàn cho nhiều trẻ em, đặc biệt là các em ở khu vực nông thôn, vùng khó khăn, nơi điều kiện tiếp cận bể bơi, giáo viên hướng dẫn hoặc dịch vụ học bơi còn hạn chế.

Điều quan trọng hơn là chất lượng đầu ra của chương trình. Sau khóa học, phần lớn học sinh không chỉ biết bơi mà còn hình thành các kỹ năng sinh tồn cơ bản trong môi trường nước.

Dự án bơi an toàn SFL bắt đầu được triển khai tại tỉnh Quảng Bình cũ, nay là tỉnh Quảng Trị từ năm 2014 với 3 hợp phần chính (dạy bơi an toàn/sinh tồn, giáo dục an toàn nước và nâng cao nhận thức cộng đồng). Để những kết quả của dự án được nhân rộng và tiếp cận bền vững tới nhiều trẻ em hơn, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn, SFL rất mong muốn tiếp tục nhận được sự chung tay, hỗ trợ từ các sở, ngành, địa phương, đoàn thể, các tổ chức trong và ngoài nước.

● **P.V:** Thúc đẩy nhận thức cộng đồng trong phòng, chống đuối nước đóng vai trò quan trọng quyết định thành công của dự án. So với những giải pháp truyền thống, SFL đã có những đổi mới nào trong nỗ lực thay đổi cách nhìn nhận của cộng đồng, thưa bà?

- Bà Đặng Thị Hải Yến: Điểm khác biệt của dự án là chúng tôi không xem phòng, chống đuối nước chỉ là một hoạt động truyền thông hay tuyên truyền đơn lẻ, mà là một quá trình thay đổi nhận thức và hành vi của cả cộng đồng, đặc biệt là trẻ em, phụ huynh, nhà trường và chính quyền địa phương. Nếu như trước đây, các giải pháp truyền thống chủ yếu tập trung vào việc khuyến cáo, tuyên truyền theo mùa hoặc phổ biến thông tin một chiều về nguy cơ đuối nước, thì SFL hướng tới cách tiếp cận thực hành, liên tục và có

sự tham gia của nhiều bên.

Những năm qua, dự án nỗ lực phối hợp với nhiều đơn vị, như: Tỉnh đoàn, Đoàn xã, Hội đồng Đội và UBND cấp xã tổ chức các hội thi tìm hiểu kiến thức và kỹ năng phòng, chống đuối nước có sự tham gia trực tiếp của trẻ em, các thầy cô giáo, phụ huynh/người dân, lãnh đạo và cán bộ địa phương. Đối với trẻ em, dự án không chỉ hỗ trợ nhà trường tổ chức các hoạt động ngoại khóa về an toàn nước, phòng, chống đuối nước mà còn trực tiếp hướng dẫn giáo viên tổ chức các hoạt động thực hành cho học sinh thông qua dạy các kỹ năng an toàn trong môi trường nước...

Thông qua hoạt động lắp đặt biển cảnh báo tại các điểm nguy cơ và huy động sự phối hợp liên ngành (Hội Chữ thập đỏ tỉnh), dự án góp phần hình thành văn hóa phòng ngừa, trong đó, mọi

người đều có vai trò nhận diện rủi ro và bảo vệ trẻ em. Chúng tôi cho rằng thành công bền vững không chỉ được đo lường bằng số trẻ em biết bơi, mà còn bằng sự thay đổi trong nhận thức: Cộng đồng xem việc phòng, chống đuối nước là ưu tiên, chủ động hành động và cùng chung trách nhiệm để không còn những tai nạn đáng tiếc xảy ra.

● **P.V:** Một mùa hè nữa lại đến, sự thấp thỏm, lo lắng về đuối nước trẻ em chưa bao giờ rời bớt trong cộng đồng. Vừa kết thúc 1 chặng đường 10 năm, thời gian tới, SFL sẽ có những thay đổi như thế nào để nỗi trăn trở này được với bớt, thưa bà?

- Bà Đặng Thị Hải Yến: Với hơn 10 năm hoạt động trong lĩnh vực phòng, chống đuối nước, điều chúng tôi nhận thấy rõ nhất là phòng, chống đuối nước trẻ em không thể là nỗ lực ngắn hạn hay chỉ tập trung vào một mùa hè, mà cần được xem là một ưu tiên lâu dài, có hệ thống và có sự chung tay của toàn xã hội. Những kết quả đạt được trong thời gian qua tạo cho chúng tôi thêm niềm tin, nhưng đồng thời cũng cho thấy còn rất nhiều việc phải làm để giảm thiểu những mất mát, nỗi lo của các gia đình và cộng đồng mỗi khi hè đến.

Trong giai đoạn tới, SFL sẽ tiếp tục đổi mới theo hướng mở rộng phạm vi tiếp cận, huy động nguồn lực xã hội hóa, nâng cao tính bền vững. Chúng tôi mong muốn nhiều trẻ em hơn, đặc biệt là trẻ em ở vùng khó khăn, vùng có nguy cơ cao hoặc có hoàn cảnh thiệt thòi được tiếp cận kỹ năng bơi an toàn, giáo dục an toàn trong môi trường nước và các điều kiện bảo vệ cần thiết. Bên cạnh việc duy trì các hợp phần cốt lõi, dự án sẽ tăng cường và đổi mới các hoạt động hướng đến huy động sự tham gia của toàn xã hội, như: Tập huấn, truyền thông cho phụ huynh/người dân, đội ngũ cộng tác viên thôn/bản, cán bộ Đoàn xã, phụ nữ, trưởng thôn...; đào tạo đội xung kích cứu hộ tại địa phương về sơ cấp cứu và hồi sức tim, phổi của xã; tổ chức "Ngày hội cộng đồng phòng, chống đuối nước"...

● **P.V:** Xin cảm ơn bà về cuộc trao đổi rất ý nghĩa này!
MAI NHÂN (thực hiện)

• ĐOÀN MINH HIỆP

Ngày vui có Bác

Lời Bác dạy "nước Việt Nam là một..."
 Ước muốn của Người: Thống nhất non sông
 Ngày về thăm Bác đã dặn dò
 Quảng Bình - Vĩnh Linh phải là tuyến đầu đánh giặc...

Bác Hồ ơi
 Ngày thống nhất non sông Bác đã đi xa
 Chúng con vẫn nhớ lời Người năm ấy
 "Bác về rồi Bác lại về"

Hôm nay, giữa quảng trường Hồ Chí Minh
 Đứng trước tượng đài lòng chúng con vui sướng
 Ngày vui này đã có Bác cùng vui
 "Bác đã về" trong lòng người giới tuyến
 Quảng Bình - Vĩnh Linh sum họp một nhà.

Minh họa: H.H

• LÊ VĂN TRƯỜNG

Ngon hải đăng

Ngon hải đăng từng đêm vẫn sáng
 Thao thức cùng miền biển thân yêu
 Ánh sáng rất thân quen gần gũi
 Con tàu và người lính trùng khơi

Như giữ gìn góc trời Tổ quốc
 Mãi được bình yên theo tháng năm
 Đảo chìm đảo nổi nơi xa ấy
 Là từng hòn ngọc mãi xanh trong

Minh họa: T.H

Vết nắng chia đôi khoảng trời

Ấy thế mà tôi lại yêu mùa hạ đến cháy lòng, yêu cái cách mùa hạ đẩy mọi cảm xúc đến tận cùng biên giới của nó. Đó là mùa của những cuộc chia ly rứt rứt nhất, mùa của những lời hứa hẹn dang dở và cũng là mùa mà lòng người dễ bộc lộ những khoảng lặng sâu kín nhất.

1. Mùa hạ năm tôi 18 tuổi, trời nóng như đổ lửa. Năm đó, ngoại tôi yếu dần. Căn bệnh tuổi già khiến trí nhớ của ngoại chỉ còn giữ lại vài mảnh ký ức bằng lăng màu hoài niệm.

Chiều nào, tôi cũng ra hiên nhà ngồi quạt cho ngoại bằng chiếc quạt nan rách mép. Giữa tiếng ve sầu kêu râm rân như xé vải trên cây phượng vĩ trước sân, ngoại ngồi đó, đôi mắt đục mờ nhìn vô định vào khoảng không đầy nắng. Một ngày giữa tháng sáu, ngoại bỗng nhiên tỉnh táo lạ thường. Ngoại run rẩy chỉ tay vào ngăn kéo tủ chè cũ kỹ, bảo tôi lấy ra một chiếc hộp bánh quy bằng thiếc đã gỉ sét từ lâu. Khi tôi mở nắp hộp, một mùi hương kỳ lạ xộc lên. Mùi của giấy úa màu, mùi của thời gian và mùi của những cánh hoa phượng ép khô từ nhiều thập kỷ trước.

Trong hộp là những viên kẹo ú, kẹo chanh đã chảy nước, dính chặt vào nhau và một xấp tiền lẻ được vuốt phẳng phiu, xếp ngay ngắn. Ngoại cười, nụ cười móm mém, hiền hậu như nắng sớm: "Tiền này tui để dành cho con bé út đi thi trên phố lớn. Mua cái kem, cái bánh mà ăn cho mát ruột". Tôi sống người. Bé út mà ngoại nhắc đến chính là mẹ tôi của 25 năm về trước, khi mẹ chuẩn bị lên phố thi đại học. Hóa ra, trong tâm trí đã lòa xòa của ngoại, mùa hạ rứt rứt nhất không phải là mùa hạ của hiện tại, mà là mùa hạ năm ấy, ngày mà bà mẹ quê nghèo tiễn đưa con gái nhỏ lên đường đi về phía tương lai. Ngoại đã quên mất tôi là ai, quên cả

Mùa hạ đến tựa như một đứa trẻ hiếu động đột ngột xô cánh cửa gỗ, ụp vào lòng căn phòng vương đầy bụi bặm của ký ức. Đi cùng mùa hạ bao giờ cũng là thứ ánh sáng rực rỡ đến choáng ngợp. Nắng rót mật xuống những tán phượng già nua. Nắng đốt cháy những bờ tường vôi cũ. Nắng đổ dài trên những mái tôn rỉ sét của khu tập thể nghèo nơi tôi từng sống trong những năm tháng tuổi thơ.

Góc ký ức - Ảnh: M.T

tên chính mình nhưng tình mẫu tử của mùa hạ năm xưa thì vẫn vẹn nguyên, rực cháy như màu hoa phượng ngoài kia, chẳng thể nào phai nhạt.

Rồi cứ thế, ngoại đi vào một ngày cuối tháng bảy, nhẹ nhàng như một chiếc lá rụng xuống mặt sân đầy nắng. Ngày đưa tang ngoại, trời vẫn nắng chang chang, gió Lào bỏng rát trên con đường đất đỏ dẫn lên phía núi. Tôi nắm chặt chiếc hộp thiếc gỉ sét trong tay, nước mắt rơi lã chã xuống những viên kẹo chanh đã chảy nước. Đó là một mùa hạ thật buồn nhưng mỗi khi nhớ lại, lòng tôi cứ ấm áp một nỗi nhớ vô

hình. Tình yêu của ngoại đã hóa thành vết nắng vĩnh cửu, soi sáng những năm tháng trưởng thành của tôi mãi về sau.

2. Đó là mùa hạ năm chúng tôi tổng kết lớp 8. Ngày ấy, cuộc sống còn nhiều khó nhọc, những chuyến đi chơi xa là một điều vô cùng xa xỉ. Để thưởng cho cả đám sau một năm học miệt mài, thầy cô và phụ huynh tổ chức cho chúng tôi một chuyến đi biển. Hai lớp chuyên ngày đó cạnh tranh nhau từng điểm số nhưng chuyến đi ấy đã xóa nhòa mọi khoảng cách. Giữa cái nắng chang chang của vùng biển miền Trung, chúng tôi ụp vào sóng nước, hét

vang cả một góc trời, ngỡ tưởng thế giới này đã hoàn toàn nằm gọn trong tầm tay của những đứa trẻ tuổi 14. Trong đám bạn năm ấy, Sáu là người nổi bật nhất. Bạn học giỏi nhất hai khối chuyên, thông minh, điềm đạm và luôn có một nguồn năng lượng khiến người khác nể phục. Sáu ngồi trên bờ cát, nụ cười hiền lành hướng về phía trùng khơi, đôi mắt sáng ngời lấp lánh những ước mơ về những chân trời xa xôi mà bạn sẽ chinh phục.

Nhưng rồi, những cơn sóng cuộn trào đã cướp mất bạn tôi. Sáu vĩnh viễn nằm lại giữa lòng đại dương sâu thẳm, bỏ lại những tiếng gào thét tuyệt vọng của thầy cô, bỏ lại những giọt nước mắt nghẹn ngào nhuộm đen cả một buổi chiều hoàng hôn rực lửa. Gần 25 năm trôi qua, chúng tôi-những đứa trẻ cùng lứa năm ấy đã đi qua những năm tháng thanh xuân nhọc nhằn, đã nếm trải đủ thăng trầm của cuộc đời. Nhưng Sáu thì mãi mãi dừng lại ở tuổi 14, với khuôn mặt ngây thơ, chiếc áo đồng phục sồn vai và một tương lai rạng ngời còn dang dở.

Mùa hạ năm ấy trở thành một vết thương găm sâu vào tâm thức. Mỗi khi nhìn thấy cái nắng hanh hao đổ xuống mặt biển, tôi lại nghe như có tiếng cười của Sáu vọng về từ phía chân trời. Sự ra đi của bạn dạy cho chúng tôi một bài học tàn nhẫn và sớm sủa về sự vô thường: Rằng mùa hè có thể rứt rứt đến vô cùng nhưng cuộc sống thì mong manh biết mấy.

Nỗi đau từ mùa hạ năm ấy theo chúng tôi lớn lên. Cho đến một ngày tháng bảy gần đây, sau hơn hai thập kỷ, tôi mới có dịp quay lại ngôi nhà cũ của Sáu trong con đường làng rất nhỏ, dường như thời gian đã bỏ quên nơi này. Mẹ Sáu đón tôi bằng đôi bàn tay gầy guộc, chẳng chịt những vết đồi mồi.

Bà dẫn tôi lên căn gác nhỏ của Sáu. Tôi lặng người đi khi bước vào. Căn

Dấu ấn của một cá tính sáng tạo

Chân dung thi sĩ Phạm Thiên Thư qua nét vẽ của họa sĩ Trần Thế Vinh - Ảnh: P.X.D

Xuôi theo hướng Đông Nam về đồng bằng Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị (cũ) sẽ gặp một làng quê tươi đẹp, an hòa có tên là Phúc Lộc, xã Triệu Thuận, nay là xã Triệu Bình, từng có mặt trong tác phẩm nổi tiếng “Ô Châu cận lục” của học giả Dương Văn An mấy trăm năm trước. Ở đó có người họa sĩ sau khi đã thành danh nay quay về nơi chôn nhau cắt rốn mang theo cá tính sáng tạo mãnh liệt của mình, họa sĩ Trần Thế Vinh.

Tranh trực họa phong cảnh Đà Lạt của họa sĩ Trần Thế Vinh - Ảnh: P.X.D

Họa sĩ Trần Thế Vinh (SN 1986), tốt nghiệp đại học Mỹ thuật Huế, anh theo đuổi hội họa và lập nghiệp ở TP. Hồ Chí Minh. Anh đã có nhiều triển lãm được đồng nghiệp và dư luận chú ý; tranh của anh được nhiều nhà sưu tập ở các thành phố lớn yêu thích và lựa chọn. Có lẽ khát vọng sống và sáng tạo lớn nhất mà anh theo đuổi là sau khi tiếp nhận nhiều tri thức nghề nghiệp và cuộc sống thì được trở lại là chính mình, thoát ra khỏi những ràng buộc nặng nề, cứng nhắc, được thăng hoa đến tận cùng bản ngã...

Họa sĩ Trần Thế Vinh tâm sự: “Là một nghệ sĩ đương nhiên phải nói đến cá tính sáng tạo. Với tôi, sáng tạo phải hướng đến tự do và là con đường tìm thấy được bản ngã của mình. Đương nhiên con đường nghệ thuật là một hành trình gai góc với nhiều thử thách. Nhưng đó cũng là động lực và chất liệu để cho mình sáng tạo, để mình vươn xa”.

Nhà văn Hoàng Công Danh, một người đồng hương luôn để tâm chú ý con đường hội họa của họa sĩ Trần Thế Vinh đã cảm nhận: “Đôi theo hành trình sáng tạo của Trần Thế Vinh, tôi thấy anh luôn có mối quan tâm thường trực lớn lao đến con người, đúng hơn là con người khao khát tự do. Từ triển lãm đầu tay mang tên “Mộng du” năm 2009 ở Huế đến triển lãm “Vọng” ở TP. Hồ Chí Minh, qua các chân dung đặc tả thành công các trí thức, văn nghệ sĩ nổi tiếng cũng đã cho thấy khát vọng tự do luôn hiện hữu trong tranh của anh”.

Họa sĩ tâm đắc với chất liệu sơn dầu nhưng hội họa của anh lại không mềm mại, trau chuốt như thường thấy ở loại tranh này mà hầu hết đều xù xì, góc cạnh, nhấp nhô, thô ráp như chính bề mặt cuộc đời. Một cảm giác dang dở, chưa và có lẽ không bao giờ hoàn thiện mà rất có thể không cần phải thế. Nhân vật trong tranh là những đôi nam nữ, đôi chỗ có thêm con trẻ tượng trưng gia đình. Những đôi trai gái thường quấn quýt bên nhau trong dáng vẻ hồng hoang, họ đến với nhau bằng tâm cảm giao hòa, chia sẻ, bằng khát vọng được cháy hết mình... Cuộc

sống trong tranh Trần Thế Vinh, vì thế thường hoang dã, cuồng nhiệt và tận hiến với những gam màu rất nóng nhưng vẫn phảng phất một nỗi buồn và pha lẫn cô đơn. Anh đã thể hiện mạnh mẽ cá tính sáng tạo trong nghệ thuật, tạo được cảm thức, giọng điệu khá độc đáo của riêng mình bằng giao hưởng sắc màu trong vũ điệu yêu đương. Anh học, đọc nhiều và chiêm nghiệm, để rồi dường như quên đi hết thủy để thăng hoa sáng tạo. Đó chính là trực cảm nghệ thuật bạo liệt đã nhào nặn tư tưởng Trần Thế Vinh thành tác phẩm hội họa nhiều ấn tượng.

Họa sĩ Vũ Duy Tân (Huế), cảm nhận: “Trần Thế Vinh là một họa sĩ dám dẫn thân vì lối vẽ của anh không dễ gì được chấp nhận. Nhưng anh đã dám theo đuổi con đường đã chọn và anh đã thành công”. Còn họa sĩ Trần Xuân Minh cũng đến từ Huế cho biết: “Trần Thế Vinh đã chọn một con đường cho riêng mình và anh đã tìm thấy chính mình trong nghệ thuật. Đó là điều đáng mừng và điều thứ hai, anh đã trở về quê hương, đó cũng là một may mắn cho người nghệ sĩ trong cuộc sống và sáng tác”.

Cuộc triển lãm gần đây ở TP. Hồ Chí Minh có tên một chữ “Vọng” đã được công chúng mỹ thuật yêu thích và đồng nghiệp đánh giá cao. 51 bức tranh chân dung về các trí thức, văn nghệ sĩ nổi tiếng như Trần Đức Thảo, Hữu Loan, Bùi Giáng, Du Tử Lê, Trịnh Công Sơn, Phạm Duy... đã khiến nhiều người trầm trồ khen ngợi. Có đến 50

người anh chưa hề gặp ngoài đời, chỉ biết tác phẩm và tranh ảnh của họ với những cuộc đời và chiều sâu thân phận mà anh nghiền ngẫm rồi sáng tác. Bởi vẽ chân dung giống với bề ngoài theo kiểu truyền thần thì không khó nhưng vẽ được chiều sâu của nhân vật thì quả thực không dễ, là một thách đố không nhỏ với người họa sĩ. Bởi không chỉ vẽ được cái mình nhìn thấy mà còn phải vẽ được cái mình không dễ hoặc không thể nhìn thấy, mà chỉ cảm thấy sau khi tìm hiểu và chiêm nghiệm. Tranh chân dung của anh không chỉ giống vẻ ngoài của nhân vật mà quan trọng hơn rất nhiều là lột tả được thần thái, nội tâm và cả những góc khuất thân phận, nhìn quen mà vẫn thấy lạ và mới, vì thế chinh phục được người xem, gây được tiếng vang trong dư luận, tạo nên một dòng tranh chân dung mang tên Trần Thế Vinh như một dấu ấn riêng biệt trong mỹ thuật đương đại. Đó cũng là một cột mốc và bước ngoặt sáng giá trong cuộc đời sáng tạo của anh.

Sau nhiều năm học tập và làm việc xa nhà, anh đã trở lại với làng quê thân thuộc, cất giấu nhiều kỷ niệm tuổi thơ và nuôi dưỡng những ước mơ của người họa sĩ tương lai. Bình yên quê nhà chắc chắn sẽ giúp cho người nghệ sĩ càng tự tin hơn trong chặng đường sáng tạo. Và công chúng sẽ tiếp tục đợi chờ những họa phẩm mới khi nghệ sĩ tiếp tục miệt mài hóa thân trong sáng tác của mình.

PHẠM XUÂN DŨNG

Đã trải qua một thời đánh giặc
Đôi bằng xương máu của ông cha
Biển cũng thiêng liêng cùng trang sử
Đồng hành cùng dân tộc anh hùng

Ngọn hải đăng thức cùng khát vọng
Thấp bưng lên cho những tương lai
Biển mênh mông luôn đầy tôm cá
Những con tàu hướng phía ước mơ.

phòng được lau dọn sạch sẽ, không một hạt bụi. Trên bàn học, những cuốn sách Toán, sách Lý chuyên của 24 năm trước vẫn được xếp ngay ngắn. Tôi ngồi xuống chiếc ghế gỗ cũ, nghẹn ngào không biết nói gì. Tôi sợ chạm vào nỗi đau của một người mẹ mất con. Nhưng trái với sự lo lắng của tôi, mẹ Sáu khẽ mỉm cười, bà chỉ tay ra khoảng ban công nhỏ trước phòng, nơi có mấy chậu hoa mười giờ đang nở rộ dưới nắng chiều: “Bác giữ căn phòng này đầy nắng, để lúc nào nhìn vào, bác cũng thấy nó đang cười”. Hóa ra, suốt 24 năm qua, người mẹ ấy không sống trong sự tăm tối của tuyệt vọng. Bà đã gom nhặt tất cả những vệt nắng rực rỡ nhất của tình yêu thương để sưởi ấm cho hương hồn đứa con trai bé nhỏ. Bà không trốn tránh mùa hạ, bà hòa giải với nó, bao dung với cả cơn sóng dữ năm xưa để giữ lại cho con mình một sự hiện diện đẹp đẽ nhất.

Dù có rục rỡ thế nào, mùa hạ rồi cũng sẽ qua, nhường chỗ cho mùa thu dịu dàng hay mùa đông lạnh giá. Những hàng phượng vĩ rồi sẽ tàn, tiếng ve rồi sẽ tắt và cái nóng gay gắt cũng sẽ dịu lại trong những cơn mưa cuối mùa. Thế nhưng, cái rục rỡ của mùa hạ lại nằm ở chính vết rạch định mệnh ấy trong lòng mỗi con người. Nơi ấy, nỗi đau mất mát và tình yêu thương soi bóng vào nhau.

Sáu không thể đi tiếp nhưng bạn đã sống một mùa hạ rực rỡ nhất của đời mình. Còn chúng tôi, những kẻ may mắn được già đi, sau khi bôn ba qua những dâu bể, vẫn phải tiếp tục bước về phía trước. Vết nắng chia đôi khoảng trời không phải để bắt chúng tôi phải chọn lựa hay chìm đắm trong tiếc nuối, mà là để nhắc nhở chúng tôi rằng: Hãy sống thật trọn vẹn và tử tế ở nửa khoảng trời hiện tại, để một ngày nào đó khi tóc bạc da mồi, nhìn qua bên kia vệt nắng, chúng tôi có thể thanh thản mỉm cười đối diện với ngoại và đối diện với đứa trẻ 14 tuổi năm xưa.

DIỆU HƯƠNG

CÁN BỘ HỢP TÁC NÓI ĐI ĐÔI VỚI LÀM

Qua những giai đoạn lịch sử, HTX DVNN Đức Ninh vẫn duy trì nét đẹp trong lao động tập thể, cán bộ và xã viên đồng lòng vượt lên những khó khăn, giành được những kết quả quan trọng trong nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm nông nghiệp, bảo đảm an ninh lương thực trên địa bàn. Sự đồng hành của đội ngũ cán bộ HTX đã phần nào lý giải và khẳng định vai trò nòng cốt trong tổ chức sản xuất, trở thành điểm tựa quan trọng của nông dân.

Từ cán bộ kỹ thuật đến khuyến nông, tham gia kinh tế HTX vào những năm 90 của thế kỷ trước, sau khi có 6 năm đảm nhiệm vai trò Phó chủ nhiệm HTX, năm 2015 đến nay, chị Đặng Thị Tuyết chính thức làm Chủ nhiệm HTX và là Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc HTX DVNN Đức Ninh. Qua thời gian kinh nghiệm, chị Tuyết vừa làm tốt vai trò quản lý, vừa đầu tàu gương mẫu trong sản xuất được bà con tín nhiệm.

Khi nhắc đến đời sống các xã viên, chị Tuyết nằm lòng: "Đời sống các hộ nông dân với mức thu nhập tuy không cao so với các ngành nghề khác, nhưng cũng nhờ ruộng lúa, ruộng khoai mà bà con ổn định cuộc sống lâu dài; đặc biệt người dân có truyền thống đoàn kết "tương thân, tương ái" trong lao động sản xuất cũng như trong xây dựng đời sống văn hóa, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh".

"Đầu tàu" gương mẫu dẫn dắt HTX, nhưng chị Tuyết luôn nhắc đến vai trò của các đội trưởng đội sản xuất

Bức tranh đồng quê TRONG PHỐ

Sống trong đô thị, nhưng với những xã viên của Hợp tác xã (HTX) Dịch vụ nông nghiệp (DVNN) Đức Ninh (phường Đồng Hới), cảnh quan ruộng đồng là một phần "máu thịt" không tách rời. Trên những thửa ruộng mà bà con canh tác lúa nước, hoa màu và rau, có vụ được mùa bội thu, cũng có lúc thất bát và thu nhập không cao so với nhiều ngành nghề khác, nhưng niềm tin và sự gắn bó với ruộng đồng chưa hề thay đổi, chính là nhờ vai trò nòng cốt của HTX - điểm tựa quan trọng của nông dân trong mọi giai đoạn.

Đời sống ổn định, xã viên Hợp tác xã Dịch vụ nông nghiệp Đức Ninh đóng góp công sức xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh

- Ảnh: H.TR

kỳ cựu "nói đi đôi với làm", như: Đội trưởng Đội sản xuất Đức Môn Đặng Văn Tạo, Đội trưởng Đội sản xuất Đức Hoa Hoàng Văn Bòn, Đội trưởng Đội sản xuất Đức Điền Trần Xuân Cống... Các đội trưởng luôn đồng hành với bà con nông dân từ chỉ đạo, hướng dẫn... đến trực tiếp tham gia, đi đầu trong ứng dụng giống mới và công nghệ trong sản xuất. Từ đó rút ra nhiều bài học kinh nghiệm để tiếp tục hỗ trợ, đồng hành với xã viên.

"Trải qua nhiều biến cố, thăng trầm nhưng nghề nông với truyền thống lúa nước vẫn duy trì trên địa bàn cũng là nhờ phần lớn vào bà con nông dân đã không quản ngại khó khăn, tuân thủ quy trình, lịch thời vụ và sự hướng dẫn của cán bộ về giống, phân bón và các phương thức canh tác hiện đại, nhờ vậy, năng suất, chất lượng được nâng cao, thu nhập ổn định, đời sống khá lên từng ngày. Riêng gia đình tôi sản xuất 2ha lúa, 1ha mô hình vườn ao chuồng với bạch đàn, cá và các loại vật nuôi. Để sản xuất hiệu quả và nói các xã viên tin, tôi thường là người đầu tiên thử nghiệm các loại giống mới; đồng thời cũng ứng dụng đầu tiên các loại máy cày, máy gặt, máy

Hợp tác xã Dịch vụ nông nghiệp Đức Ninh triển khai vụ hè-thu 2026

- Ảnh: H.TR

bay không người lái vào sản xuất. Khi chứng minh được hiệu quả, tôi triển khai cho xã viên ứng dụng đại trà", Đội trưởng Đội sản xuất Đức Điền Trần Xuân Cống có thâm niên trên 35 năm làm đội trưởng đội sản xuất, cho hay.

NÔNG DÂN THỜI ĐẠI MỚI

Sau thắng lợi của của vụ đông-xuân 2025-2026, bước vào sản xuất vụ hè-thu 2026, trên những thửa ruộng của HTX DVNN Đức Ninh, các đội sản xuất đồng loạt ra quân, bà con nông dân hối hả xuống đồng ứng dụng khoa học kỹ thuật làm đất, duy trì diện tích gieo giống theo kế hoạch, bảo đảm kịp thời vụ, tạo nên bức tranh đồng quê tươi đẹp.

Trước đó, HTX đã thống nhất lịch thời vụ và các loại giống lúa; đồng thời kêu gọi bà con ra quân và hỗ trợ công tác diệt chuột, bảo vệ đồng ruộng và chú trọng công tác bảo đảm nguồn nước. Theo Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc HTX DVNN Đức Ninh Đặng Thị Tuyết, trong 170ha ruộng của HTX có 120ha tương đối đủ được lấy nguồn nước đập Phú Vinh; 50ha ruộng thuộc diện khó, HTX đã chuẩn bị các phương án và quyết định hỗ trợ lắp đặt máy, dùng bơm lưu động đưa nước từ các nguồn về bảo đảm cung cấp đủ nước cho gieo giống đầu vụ và sản xuất cả vụ.

Đặc biệt, đối với vụ hè-thu này, HTX khuyến khích

xã viên áp dụng cơ giới hóa nông nghiệp, tiếp cận công nghệ mới vào canh tác lúa. Như kinh nghiệm của Đội trưởng Đội sản xuất Đức Điền Trần Xuân Cống, ứng dụng công nghệ hiện đại, như: Máy cày, máy gặt và máy bay không người lái dùng để phun thuốc, gieo giống lúa... sẽ đem lại nhiều lợi ích; trong đó đầu tiên là cải tạo sức lao động, kinh tế lãi gấp 3-4 lần, đời sống nông dân cũng được nâng cao đáng kể. Đội trưởng Trần Xuân Cống cho biết, 2ha lúa vừa gieo mộng của gia đình ông đều sử dụng công nghệ máy bay không người lái. Hiện, ông đang vận động 140 xã viên thực hiện. Tuy nhiên, nếu sử dụng máy bay điều khiển để gieo sạ, xã viên cần tuân thủ nghiêm ngặt thời gian ủ giống, sao cho mộng giống vừa đủ, không quá dài và đủ điều kiện sinh trưởng.

Để thu nhập ổn định, cuộc sống khá hơn, nhà cửa khang trang, ngoài sản xuất nông nghiệp với 2 vụ lúa, xã viên HTX DVNN Đức Ninh có thêm vụ màu trồng lạc và các vụ rau trong năm; thời gian nông nhàn còn lại, bà con còn kiêm thêm các ngành nghề dịch vụ khác, như: Thợ nề, thợ mộc và một số nghề kinh doanh, dịch vụ, buôn bán nhỏ lẻ... Đến nay, đời sống xã viên HTX bảo đảm, nhà cửa kiên cố, bà con đồng lòng góp sức xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh. Nhờ đó, hạ tầng cơ sở dân sinh ngày càng khang trang; hệ thống đường giao thông, kênh mương tưới tiêu nội đồng cơ bản được bê tông hóa, tạo điều kiện thuận lợi để xã viên tiếp tục đưa cơ giới hóa, ứng dụng công nghệ hiện đại vào sản xuất nông nghiệp, chuyển đổi từ phương thức canh tác truyền thống sang nông nghiệp thông minh, hiện đại.

"HTX DVNN Đức Ninh là đơn vị có diện tích canh tác sản xuất lúa nước, rau, màu lớn nhất phường. Đây cũng là đơn vị tiên phong, kinh nghiệm trong việc đưa cơ giới hóa vào sản xuất hiệu quả, mang lại thu nhập cao cho nông dân. Phường sẽ tiếp tục có chính sách khuyến khích, hỗ trợ để các HTX DVNN duy trì sản xuất, bảo đảm an ninh lương thực trên địa bàn", Chủ tịch UBND phường Đồng Hới Hoàng Ngọc Đan khẳng định.

HƯƠNG TRÀ

HTX DVNN Đức Ninh có hơn 1.100 hộ, gần 5.000 nhân khẩu chia thành 10 đội sản xuất, gồm: Đức Điền, Đức Môn, Đức Hoa, Đức Thủy, Đức Giang, Đức Sơn, Đức Thị, Đức Phong, Đức Trường và Tân Sơn. Vụ hè-thu 2026, toàn HTX sản xuất trên 170ha lúa (100% diện tích theo kế hoạch). Các giống ngắn ngày được HTX DVNN Đức Ninh đưa vào sản xuất hè-thu, gồm: Xuân Mai, HG244 và chủ lực là HN6.

Ở một ngôi trường miền núi còn nhiều khó khăn của tỉnh Quảng Trị, hoạt động dạy và học đang từng ngày đổi thay nhờ công nghệ số. Từ những clip bài giảng được xây dựng bằng trí tuệ nhân tạo (AI) đến các học liệu trực tuyến được chia sẻ sau giờ lên lớp, công nghệ đang mở thêm cơ hội tiếp cận tri thức cho học sinh. Đằng sau sự thay đổi ấy là nỗ lực của đội ngũ thầy giáo, cô giáo Trường THCS Phong Hóa, xã Tuyên Bình, luôn trăn trở tìm cách đưa bài học đến gần hơn với học trò.

Hành trang số cho học sinh miền núi

Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy môn Tiếng Anh tại Trường THCS Phong Hóa, xã Tuyên Bình - Ảnh: Q.N

ỨNG DỤNG AI VÀO GIẢNG DẠY MÔN TIẾNG ANH

Có những đêm thầy giáo Nguyễn Lưu, giáo viên bộ môn Tin học, Trường THCS Phong Hóa, gần như thức trắng bên màn hình máy tính để tìm kiếm một nền tảng AI mới nhằm hỗ trợ giáo viên xây dựng bài giảng tiếng Anh cho học sinh. Khi phần mềm quen thuộc không còn hỗ trợ miễn phí, điều được nghĩ đến đầu tiên không phải là khó khăn của bản thân mà là làm sao để những video học tập dành cho học sinh không bị gián đoạn. "Khi phần mềm Grok ngừng hỗ trợ miễn phí, tôi gặp nhiều khó khăn trong việc tạo video bài giảng. Không muốn việc dạy học bị gián đoạn, tôi đã dành nhiều đêm liên tục tìm hiểu, thử nghiệm các công cụ AI khác nhau. Có những hôm gần như thức suốt đêm để mày mò và cuối cùng tìm được nền tảng AI phù hợp để tiếp tục tạo video tiếng Anh cho học sinh", thầy Lưu chia sẻ.

Tại Trường THCS Phong Hóa, các video bài giảng được xây dựng bằng công nghệ AI giúp học sinh xem lại bài học tại nhà với hình ảnh trực quan và giọng đọc chuẩn. Mục tiêu lớn nhất của thầy Lưu là góp phần giúp học sinh miền núi tiếp cận những giờ học sinh động hơn, từ đó nâng cao kỹ năng nghe và giao tiếp tiếng Anh. Là một trong những học sinh thường xuyên sử dụng các video học tập của nhà trường, em Nguyễn Phúc Hiếu, học sinh lớp 8/2 bày tỏ: "Chúng em biết để có một video bài giảng hoàn chỉnh, các thầy cô phải dành rất nhiều thời

gian chuẩn bị nội dung, hình ảnh và các phần minh họa. Nhờ những video đó, chúng em có thể xem lại bài học ở nhà, nhất là những phần chưa hiểu trên lớp".

Việc ứng dụng công nghệ số hiện đã được nhiều giáo viên của trường triển khai trong các hoạt động giảng dạy và giáo dục, góp phần làm cho bài học trở nên trực quan, gần gũi hơn với học sinh.

TỰ TIN TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ

Những đổi mới trong phương pháp giảng dạy đang tạo nên những chuyển biến tích cực trong học tập và rèn luyện của học sinh. Hiện nay, 100% học sinh Trường THCS Phong Hóa được hướng dẫn kỹ năng sử dụng thiết bị học tập số. Trên 90% học sinh biết sử dụng điện thoại thông minh hoặc máy tính để tra cứu tài liệu, học trực tuyến và làm bài tập trên các nền tảng số. Hơn 80% học sinh biết khai thác học liệu số và tìm kiếm thông tin phục vụ học tập.

Là một trong những học sinh có thành tích tốt môn tiếng Anh, em Hồ Thị Diệu Châu, học sinh lớp 8/1 cho biết: "Các video bài giảng giúp việc học trở nên dễ dàng hơn, đặc biệt là kỹ năng nghe và phát âm. Những nội dung chưa hiểu trên lớp có thể xem lại nhiều lần tại nhà, từ đó tạo thêm sự tự

tin khi tham gia các hoạt động học tập và giao tiếp bằng tiếng Anh. Điều này cũng khiến em yêu thích môn Tiếng Anh hơn".

Những thay đổi ấy được nhìn thấy rõ trong từng giờ học. Nếu như trước đây, nhiều học sinh còn thụ động trong việc tiếp cận kiến thức thì nay các em chủ động hơn trong tìm kiếm tài liệu, khai thác học liệu số và học tập trên các nền tảng trực tuyến. Cùng với đó, công tác kiểm tra, đánh giá cũng được đổi mới theo hướng ứng dụng các nền tảng số như Quizizz, Google Forms, Azota..., giúp việc đánh giá diễn ra thường xuyên, kịp thời và khách quan hơn. Quan trọng hơn, kết quả đánh giá được sử dụng để điều chỉnh hoạt động dạy học, hình thành chu trình khép kín: Dạy - học - kiểm tra - điều chỉnh - cải tiến, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục một cách thực chất. Nhiều học sinh đã bước đầu tạo được các sản phẩm video ứng dụng công nghệ để tham gia các cuộc thi trong và ngoài nhà trường.

Cô giáo Trương Thị Thương, Hiệu trưởng Trường THCS Phong Hóa nhìn nhận: "Một trong những nhiệm vụ quan trọng hiện nay là trang bị cho học sinh kỹ năng số an toàn. Thực tế cho thấy, không ít em còn hạn chế trong việc lựa chọn thông tin, nhận

điện nội dung độc hại hay ứng xử trên môi trường mạng. Để khắc phục điều đó, nhà trường thường xuyên lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng số trong các hoạt động học tập, sinh hoạt tập thể; hướng dẫn học sinh nhận diện thông tin chưa được kiểm chứng, tránh xa các nội dung độc hại và xây dựng thói quen ứng xử văn minh trên không gian mạng".

Cùng với sự đồng hành của lực lượng Công an, Đoàn Thanh niên và chính quyền địa phương, các hoạt động tuyên truyền về sử dụng internet an toàn được duy trì thường xuyên. Nhờ vậy, thời gian qua, nhà trường chưa ghi nhận trường hợp giáo viên hay học sinh chia sẻ thông tin chưa được kiểm chứng trên mạng xã hội.

Với chính quyền địa phương, điều mong mỏi nhất là học sinh miền núi có thêm cơ hội tiếp cận tri thức, tự tin sử dụng công nghệ phục vụ học tập và từng bước thu hẹp khoảng cách với học sinh ở những khu vực thuận lợi hơn. Ông Nguyễn Thanh Phong, Phó Chủ tịch UBND xã Tuyên Bình cho biết: "Chuyển đổi số đang góp phần thu hẹp khoảng cách tiếp cận tri thức giữa học sinh miền núi với các khu vực thuận lợi hơn".

Dẫu vậy, phía sau những kết quả bước đầu vẫn còn những khoảng trống chưa lấp đầy. Nhiều học sinh miền núi vẫn thiếu thiết bị học tập, điều kiện tiếp cận học liệu hiện đại và môi trường thuận lợi để phát triển kỹ năng ngoại ngữ. "Điều quan trọng nhất đối với học sinh trong thời đại số là tinh thần tự học và khả năng thích ứng với công nghệ. Khi biết tận dụng các công cụ số một cách hiệu quả, các em sẽ có thêm cơ hội tiếp cận tri thức, thu hẹp khoảng cách với học sinh ở những vùng thuận lợi hơn và tự tin hội nhập trong tương lai", thầy giáo Nguyễn Lưu bộc bạch.

Từ những video bài giảng được tạo bằng AI đến những giờ học trên nền tảng số, công nghệ đang từng bước trở thành hành trang mới của học sinh. Hành trang ấy được vun đắp từ tâm huyết của những người thầy, từ khát vọng học tập của học trò và từ niềm tin rằng tri thức có thể đến gần hơn với mọi đứa trẻ, dù ở bất cứ nơi đâu.

QUANG NGỌC

QUẢNG TRỊ TUẦN QUA

Tuần này, từ ngày 1/6-6/6/2026, trên địa bàn tỉnh đã diễn ra một số sự kiện nổi bật:

- Đồng chí Nguyễn Văn Phương, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy có buổi làm việc với Thường trực Đảng ủy các xã: Triệu Phong, Ái Tử, Triệu Bình, Triệu Cơ, Nam Cửa Việt, Minh Hóa, Dân Hóa, Kim Điền, Kim Phú, Tân Thành về triển khai thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm năm 2026.

- Đồng chí Bí thư Tỉnh ủy đề nghị các địa phương cần phát huy những cách làm hay, sáng tạo trong vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp; đào tạo, nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ cấp xã; thực hiện hiệu quả chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới; thu hút các dự án đầu tư; triển khai hiệu quả đợt cao điểm 30 ngày đêm làm sạch cơ sở dữ liệu quốc gia về đất đai...

- Đoàn giám sát của Thường trực HĐND tỉnh do đồng chí Nguyễn Đăng Quang, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh chủ trì đã có buổi làm việc với

Ban Quản lý Khu Kinh tế tỉnh về tình hình các dự án đầu tư ngoài ngân sách chậm tiến độ.

- Đoàn đã định hướng một số nhiệm vụ mà Ban Quản lý Khu Kinh tế tỉnh cần triển khai thực hiện; đồng thời đã đi khảo sát hồ chứa nước Lục Cục, thôn Bồng Lai 2 và cầu phao bắc qua sông Son, nối thôn Thanh Bình 1 với thôn Khương Hà 4, xã Bồ Trạch.

- Đồng chí Lê Hồng Vinh, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh kiểm tra tiến độ thực hiện một số dự án giao thông trọng điểm trên địa bàn tỉnh, gồm: Dự án thành phần 1-Đường ven biển đoạn tuyến qua xã Cam Hồng; dự án thành phần 2-cầu Nhật Lệ 3 và đường 2 đầu cầu tại phường Đồng Hới và dự án Đường và cầu vượt đường sắt trung tâm Đồng Hới. Đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu các địa phương, đơn vị liên quan tập trung cao độ cho công tác giải phóng mặt bằng, xem đây là nhiệm vụ trọng tâm để bảo đảm tiến độ các dự án.

- UBND tỉnh có buổi làm việc với đoàn công tác

Văn phòng UNESCO tại Việt Nam. Quảng Trị hiện có 3 di sản đã được UNESCO ghi danh, gồm: Di sản thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia Phong Nha-Kẻ Bàng; hát ca trù của người Việt và bài chòi Trung bộ Việt Nam. Việc bảo tồn, phát huy các giá trị di sản đã được UNESCO ghi danh sẽ góp phần quảng bá mảnh đất, con người Quảng Trị với bề dày văn hóa truyền thống và lịch sử, tiềm năng, lợi thế về du lịch...

- Các tổ đại biểu HĐND tỉnh tiếp xúc cử tri trước kỳ họp thứ 3, HĐND tỉnh khóa IX, nhiệm kỳ 2026-2031.

Tại buổi tiếp xúc, đại diện các tổ đại biểu HĐND tỉnh đã thông tin tới cử tri dự kiến nội dung, chương trình kỳ họp thứ 3, HĐND tỉnh khóa IX; báo cáo tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội, quốc phòng-an ninh của tỉnh trong thời gian qua và nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới; lắng nghe các ý kiến, kiến nghị của tri và tiếp thu, báo cáo tại kỳ họp thứ 3 HĐND tỉnh.

T.H (tổng hợp)

Phơi cá

ở CỬA VIỆT

Mỗi khi mùa cá cơm, cá nục về, dọc bờ biển và các sân phơi tại xã Cửa Việt lại tràn ngập nhịp sống hối hả, nhộn nhịp của làng nghề hấp, phơi cá truyền thống. Từ mờ sáng, những con tàu đẩy ắp cá tươi cập cảng, trải qua công đoạn hấp chín trong lò lửa bập bùng rồi nhanh chóng được đưa ra những khoảng sân rộng gió để đón nắng biển. Nhìn từ trên cao, hàng nghìn vỉ cá xếp nếp đều tăm tắp tựa như những bức tranh thổ cẩm khổng lồ phơi mình dưới nắng hè gay gắt.

Chùm ảnh ghi lại vẻ đẹp lao động hăng say, đậm vị mặn mòi của biển cả và nụ cười rạng rỡ của ngư dân Cửa Việt trong mùa thu hoạch.

- Ảnh: NGUYỄN HẢI

1. Toàn cảnh cảng cá và cửa biển Cửa Việt

2. Hấp cá trong lò trước khi đưa ra sân phơi

3. Công đoạn lật trở vỉ cá dưới nắng biển miền Trung

4. Nhịp điệu lao động trên sân phơi

5. Thu hoạch cá khô trên sân phơi loang loáng nắng vàng